

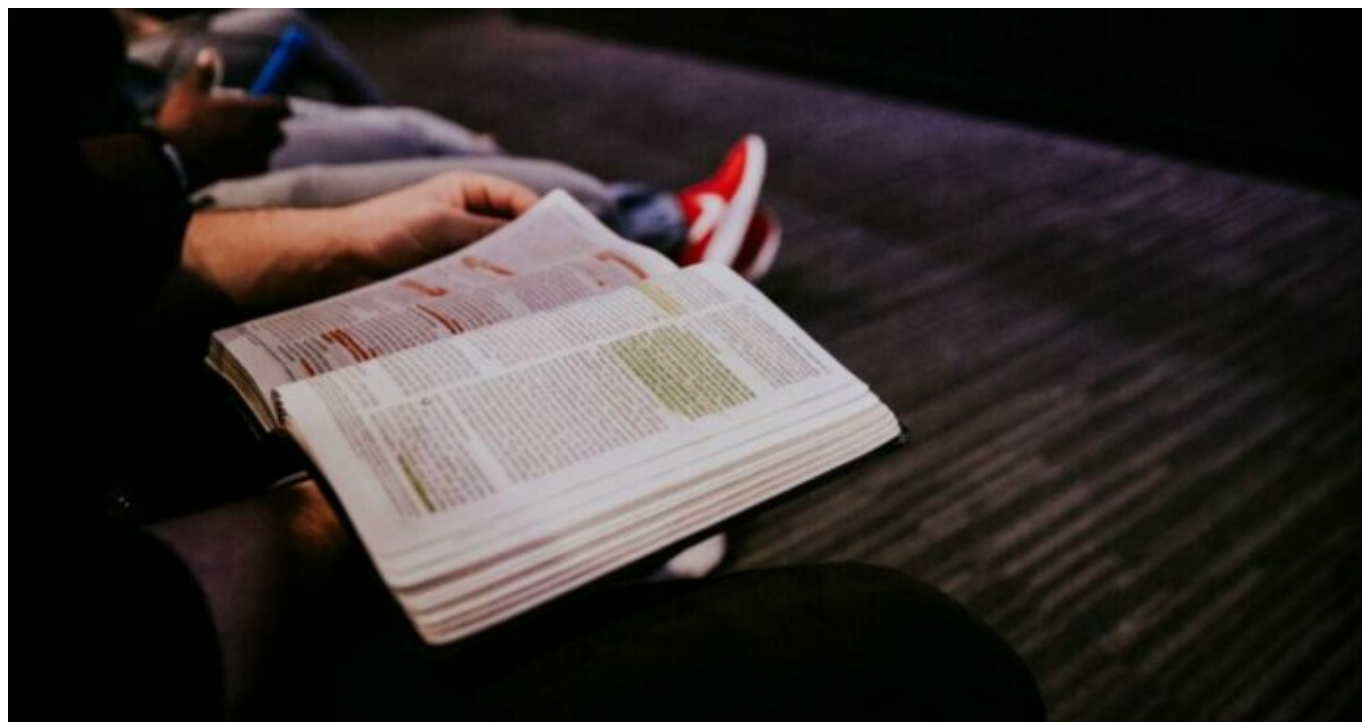
Zamyšlení: 228. Co dělá sbor toxickým?

Zdravý sbor nepoužívá zastrašovací taktiku k manipulaci s emocemi. Láska je testována, když se ocitneme konfrontováni s lidmi, kteří jsou jiní než my. Narcističtí vůdci se až příliš často zaměřují na vedlejší body doktríny a uniknou jim hlavní poselství, o bezmezné Boží lásce k odcizeným lidským bytostem.

Zamyšlení

Co dělá sbor toxickým?

Zamyšlení

Co dělá sbor toxickým?

Když mluvím o své nedávné knize vzpomínek [*Where the Light Fell*](#), často používám frázi *toxická církev* k popisu extrémní formy jižního fundamentalismu, ve kterém jsem vyrůstal. S radostí říkám,

že jsem se od té doby „uzdával“, což je proces detoxikace.

„Povězte mi,“ zeptal se jeden z čtenářů, „co dělá sbor toxickým?“ Hned mě napadly tři vlastnosti.

STRACH. Vzpomínky na sbor z mého mládí vyvolávají pocity strachu a hanby. Bylo těžké slyšet evangelium jako dobrou zprávu, když se většina kázání soustředila na hřích a peklo.

Během desetiletí si sbory vytvářely mnoho obav: katolický prezident (J. F. Kennedy), Armagedon, komunismus, Velké soužení, Y2K, AIDS, sekulární humanismus, homosexuálové, socialismus, Nový světový řád, COVID-19. Některé z těchto obav se ukázaly jako oprávněné, jiné však hraničí s konspiračními teoriemi.

„Dokonalá láska vyháňá strach,“ říká 1. Jana 4:18.

Zdravý sbor nepoužívá zastrašovací taktiku k manipulaci s emocemi. Nepopírá ani to, že budeme čelit děsivým situacím. Spíše nasměruje ustrašené lidi k důvěryhodnému Bohu.

Žalmy a Proroci jasně demonstrují tento vzorec: znovu a znovu se lidem, kteří čelí katastrofě, připomíná Bůh, který není úzkostlivý. „Buď zticha a věz, že já jsem Bůh,“ radí Žalm 46, i když se národy bouří a hory se třesou.

Ano, měli bychom bojovat proti nespravedlnosti a reagovat na tragédii, ale z pozice klidného soucitu.

Svět se zmítá v pandemii, která zasáhla téměř každého na planetě. Mluvil jsem s kazateli, kteří popisují sbory rozervané hněvem a strachem kvůli vakcínám a rouškám. Je to to nejhorší, co můžeme udělat, když představujeme Toho, kterého apoštol Pavel popisuje jako „Boha veškeré útěchy, Otce soucitu“?

VYLUČOVÁNÍ. Můj sbor v dětství v Atlantě umístil diakony ke dveřím, aby odpudili jako „potížisty“ všechny barevné lidi, kteří se pokusili přijít na bohoslužby. Díky Bohu, naše společnost se posunula za tento druh zjevného, legalizovaného rasismu – a přesto tyto předsudky přetrvávají v jiných formách.

Apoštol Pavel, kdysi farizeus, který se nehodlal dotknout pohana, otroka nebo ženy, stanovil po svém obrácení tuto pevnou zásadu:

„Není ani Žid, ani pohan, ani otrok, ani svobodný, ani muž a žena, neboť vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.“

Jedním šmahem rozebral zdi oddělující rasu, třídu a pohlaví. Církev se však s těmito problémy nikdy nepřestala potýkat.

„Pokud chcete růst v lásce, způsob, jak toho dosáhnout, pravděpodobně nebude tím, že budete navštěvovat více biblických studií nebo modlitebních setkání; stane se to tak, že se sblížíte s lidmi, kteří nejsou jako vy,“ píše kanadský kazatel Lee Beach.

Láska je testována, když se ocitneme konfrontováni s lidmi, kteří jsou jiní než my. Víťame je? Myslím na lidi, které Ježíš přitahuje – a přijímá –: „kacíři“ (samaritánky), cizinci (římský důstojník), vydeděnci (prostitutky, výběřčí daní, invalidé, malomocní).

Neznám žádné sbory, které by aktivně vylučovaly někoho z jiné rasy nebo společenské třídy, ale

znám mnoho sborů, které „náhodou“ zahrnují lidi stejné třídy, rasy a politického přesvědčení.

Jakého přivítání by se v takovém shromáždění dostalo bezdomovci nebo přistěhovalci? Možná v reakci na mou rasistickou výchovu, když teď vejdu do nového sboru, čím více se jeho členové podobají jeden druhému a podobají se mně, tím nepříjemněji se cítím.

STRNULOST. Církevní strnulost může mít mnoho podob. V extrémních případech může autoritářský kazatel vytvořit téměř kultovní atmosféru.

Série populárních podcastů produkovaných *Christianity Today* sleduje vzestup a pád sboru Mars Hill Church v Seattlu, který Mark Driscoll vedl k explozivnímu růstu, jen aby viděl, jak imploduje pod jeho hrubým stylem.

Můj přítel psycholog, který studoval kazatele, odhaduje, že 80 procent z nich má silné narcistické sklony. Proč ne? Pozvedáme je doslova na podstavec a přidělujeme jim vznešený úkol říkat nám, čemu máme věřit a jak se máme chovat.

Narcističtí vůdci se až příliš často zaměřují na vedlejší body doktríny a uniknou jim hlavní poselství, o bezmezné Boží lásce k odcizeným lidským bytostem.

Janovo evangelium popisuje Ježíše jako „plného milosti a pravdy“. Strnulé sbory se silně přiklánějí k „pravdivé“ straně této škály rovnováhy, často hromadí pravidla chování, o kterých se Bible nikdy nezmiňuje.

Apoštol Pavel opět ukazuje pružnější styl. „Kristus nás osvobodil pro svobodu,“ prohlásil Galaťanům a vehementně se postavil proti těm, kteří trvali na tom, aby Ježíšovi následovníci podstoupili židovskou obrízku.

Přesto dobrovolně složil přísný rituální slib (Sk 18, 21), aby se ztotožnil s židovskými věřícími.

Podobně, v závislosti na duchovní vyspělosti sboru, který oslovoval, upravil své rady ohledně takových otázek, jako jsou pohanské svátky a jezení masa, které bylo obětováno modlám.

Pavel shrnul svůj přístup: „Stal jsem se vším pro všechny lidi, abych všemi možnými prostředky některé zachránil. Věděl, které teologické a etické problémy je třeba zdůraznit a které minimalizovat.“

Zatuhlost kvůli drobným neshodám považoval za vážnou hrozbu pro jednotu církve. Existence asi 54 000 denominací na světě naznačuje, že ne každý následoval Pavlův styl.

Zdravý sbor...

Poslední celou noc se svými učedníky Ježíš vytyčil recept na zdravé vedení sboru (Jan

13-17). Nejprve vstal od jídla a umyl jim nohy, což je k jejich nepohodlí. Ukázal, že dobří vůdci nelpí na privilegiích narcisticky. Právě naopak: slouží právě těm, které vedou.

Dále Ježíš vydal prvořadý příkaz, který překonává vyloučení: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li se navzájem milovat.“

Nakonec se modlil za jednotu – nejen za učedníky, ale za všechny v dějinách, kteří ho budou následovat. Nic by nevydalo mocnější svědectví o jeho poselství. Ježíš ve své modlitbě řekl: „Pak svět pozná, že jsi mě poslal a miloval jsi je, jako jsi miloval mě.“

Služba, láska, jednota – to Ježíš pojmenoval jako hlavní znaky svých následovníků. Zeptali jste se někdy cizího člověka: „Když řeknu slovo *křesťan* nebo *evangelikál*, co se vám jako první vybaví? Neslyšel jsem, ani jednou, *ani jednou*, někoho, kdo by odpověděl jedním z těchto tří slov.

Několikrát jsem navštívil jeden megasbor v patrovém hledišti. Když se dívám na osvětlenou scénu níže, mám pocit, jako bych byl na zápase NBA, kde 10 000 diváků povzbuzuje deset profesionálů na hřišti.

Napadá mě, že je to opak biblického pohledu na církev. Ctitelé se scházejí ne jako diváci, aby se pobavili, ale jako aktivní účastníci. Zatímco toxiny se do církve dostávají zdánlivě bez námahy, zdravá církev bude vyžadovat bdělost všech svých členů.

Mezitím skutečné publikum sedí venku a čeká, zda skutečně reprezentujeme Ježíše skrze naše skutky služby, lásky a jednoty.

[Philip Yancey](#)

Philip Yancey

Photo by L. Scott Johnson of Fablegraph

Philip Yancey, který vyrůstal v přísném fundamentalistickém sboru na jihu USA, měl tendenci pohlížet na Boha jako na „zamračeného superpoldu, který hledá kohokoli, kdo by se mohl dobře bavit – aby ho rozdrtil“. Yancey dnes vtipkuje o tom, že se „vzpamatovává“ z toxického sboru.

„Samozřejmě, byly tam i dobré vlastnosti. Když sousedův dům vyhořel, shromáždění se shromáždilo a projevilo dobročinnost – to znamená, že dům patřil bílé osobě. Vyrosl jsem zmatený z těch rozporů. Slyšeli jsme o lásce a milosti, ale moc jsem toho nezažil. A učili jsme se, že Bůh zázračně odpovídá na modlitby, ale můj otec zemřel na obrnu těsně po mých prvních narozeninách, navzdory mnoha modlitbám za jeho uzdravení.“

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)